

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3114/2018. (IV. 9.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.IV.22.102/2016/5. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt nyújtott be az elsőfokú bíróságnál a Kúria Pfv.IV.22.102/2016/5. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése érdekében. Az alkotmányjogi panasz 2017. augusztus 11-én érkezett az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló polgári peres ügy előzménye, hogy a felperesként eljáró indítványozó 2010. március 26-án reggel a mohácsi polgármesteri hivatal előtt demonstrációt tartott. Ennek során a zászlótartó rúd és a lámpaoszlop közé egy transzparenst (molinót) helyezett el „Csalás történt a városházán? Igazságot a Trianon Emlékmű kapcsán!” felirattal. A transzparenst a közterület-felügyelők eltávolították és lefoglalták. A helyszínre érkező rendőrök a közterület-felügyelőket nem kötelezték a transzparens visszaadására, az indítványozó ezért panasszal élt a Mohácsi Rendőrkapitányság vezetőjénél, aki határozatában a panaszt elutasította.
- [3] A Mohácsi Közterület-felügyelet feljelentése alapján Pécs Megyei Jogú Város Közgyűlésének Címzetes Főjegyzője 12-12/2664-6/2010. számú, 2010. június 1-jén kelt határozatával az indítványozót önkormányzati rendelet megszegésének szabálysértése miatt 15 000 Ft pénzbírsággal sújtotta. Indokolásában kifejtette, hogy az indítványozó a 2010. március 26-i demonstrációjával megsértette Mohács Város Önkormányzatának közterület-használat helyi szabályozásáról szóló 19/1995. (VI. 19.) számú önkormányzati rendelete 3. § (2) bekezdés r) pontját azzal, hogy közterület-használati engedély nélkül helyezte el transzparensét a közterületen lévő műtárgyakon. Az indítványozó a főjegyzői határozat felülvizsgálatát kérte a bíróságtól. A Baranya Megyei Bíróság a 6.K.21.415/2010. számú eljárást felfüggesztette és az Alkotmánybírósághoz fordult egyedi normakontroll érdekében azzal, hogy az önkormányzati rendelet vitatott pontja sérti-e a gyülekezési jogot és a véleménynyilvánítás szabadságát. Az Alkotmánybíróság az ügyet a Kúria Önkormányzati Tanácsának hatáskörébe utalta, amely a sérelmezett rendelkezést Köf.5005/2012/6. számú határozatával megsemmisítette. Az Önkormányzati Tanács kimondta továbbá, hogy a megsemmisített rendelkezés valamennyi, bíróság előtt folyamatban lévő egyedi ügyben nem alkalmazható. Erre tekintettel a Pécsi Városi Bíróság Nyomozási-Szabálysértési Csoport 20.Szpi.1653/2012/3. számú végzésével valamennyi, az adott ügy kapcsán az indítványozóval szemben hozott szabálysértési határozatot hatályon kívül helyezte és a szabálysértési eljárást megszüntette.
- [4] Az indítványozó keresetet nyújtott be a Pécsi Törvényszékhez, amelyben személyhez fűződő jogai megsértésének a megállapítását kérte, valamint nem vagyoni kártérítés címén 150 000 Ft és ennek 2010. március 26-tól számított törvényes kamata megfizetésére kérte kötelezni a Baranya Megyei Rendőr-főkapitányságot mint alperest.
- [5] A Pécsi Törvényszék 2015. november 10-én kelt, 33.P.20.216/2015/15. számú ítéletében a keresetet elutasította. Az elsőfokú bíróság az ítélet indokolásában kifejtette, hogy az érvényesített igény alapja nem közigazgatási jogkörben okozott kár, hanem a személyiségi jogok megsértése. Ennek következtében a bíróságnak azt kellett vizsgálnia, hogy a kifogásolt rendőri mulasztás – vagyis a transzparens visszaszolgáltatásának az elmulasztása – tekintetében az alperes olyan jogellenes mulasztást tanúsított-e, amely a felperes – az indítványozó – személyiségi jogainak megsértésével járt. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a rendőröket a közterület-felügyelők által lefoglalt transzparens visszaadásával kapcsolatos intézkedési kötelezettség nem terhelte és az indítványozó személyiségi jogainak sérelme (a szabad véleménynyilvánítás és az emberi méltósághoz való jog) a kifogásolt rendőri magatartás kapcsán értelmezhetetlen. Jogellenes magatartás hiányában pedig a kártérítési felelősség sem állapítható meg.

- [6] A Pécsi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 2016. június 9-én kelt Pf.VI.20.011/2016/5. számú ítéletében az elsőfokú ítéletet helybenhagyta. Az elsőfokú ítélet tényállását kiegészítette azzal, hogy az önkormányzati rendelet sérelmezett rendelkezésének megsemmisítése után a közterület-használati díj megfizetésére kötelező határozatot visszavonták és a 3 rendbeli, önkormányzati rendelet megszegésének szabálysértése miatt indult eljárás megszűntették, valamint a főjegyző a transzparens (molinó) lefoglalását megszüntette és kiadni rendelte az indítványozónak. Az ítéltábla rögzítette továbbá, hogy a transzparenst nem az alperesként perbe vont rendőrség foglalta le az indítványozótól, hanem a közterület-felügyelet (másodfokú ítélet 9. oldal 2. bekezdés). A másodfokú bíróság megállapította továbbá, hogy a rendőrök nem bántak az indítványozóval lealacsonyító vagy megalázó módon és erre az indítványozó sem hivatkozott. Az ítéltábla szerint az egyenlő bánásmód vizsgálata akkor lenne lehetséges, ha lettek volna olyan, összehasonlítható helyzetben lévő más személyek, akiket a rendőrök kedvezőbb bánásmódban részesítettek. Az ítéltábla tehát sem az emberi méltóság sérelmét, sem pedig az egyenlő bánásmód megsértését nem tartotta megállapíthatónak. Az ítéltábla rögzítette, hogy jogellenes magatartás hiányában a kártérítésnek nincs jogalapja.
- [7] A Kúria, mint felülvizsgálati bíróság 2017. május 10-én kelt Pfv.IV.22.102/2016/5. számú ítéletében a jogerős másodfokú ítéletet hatályában fenntartotta. A Kúria rögzítette, hogy az alperes terhére rótt mulasztás hiányában nem minősül az ügy érdemi elbírálására kiható szabálysértésnek az, hogy az elsőfokú bíróság a keresetet kizárólag a személyhez fűződő jog megsértése tekintetében vizsgálta és az államigazgatási jogkörben okozott kár címén előterjesztett kereset alaptalanságának indokait csak a másodfokú ítélet tartalmazza (támadott ítélet, Indokolás [14]).
- [8] 2. Az alkotmányjogi panasz szerint a támadott bírósági határozatok sértik az indítványozónak az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében, a XXIV. cikk (1) bekezdésében, a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésében foglalt jogait.
- [9] Az indítványozó álláspontja szerint a bíróságok nem tettek eleget indokolási kötelezettségüknek, mert megválogatták a bizonyítékokat, illetve az általa előadottakra nem reagáltak. Állítása szerint az önkormányzati közterület-felügyelők olyan rendeletre hivatkozva akadályozták meg a véleménynyilvánításhoz való jogának gyakorlását, amelyről már 1997 óta tudták, hogy a véleménynyilvánítási jogukat gyakorlóakra nem vonatkozik. Ennek alátámasztására az indítványozó csatolta a 2009. szeptember 11-i képviselőtestületi ülés jegyzőkönyvét. Mindezek alapján az indítványozó úgy ítélte meg, hogy a szándékos jogsértés miatt az alperes „kártérítési felelőssége megáll”. Álláspontja szerint bizonyítékaira az eljáró bíróságok nem reagáltak döntésük indokolásában, így megsértették az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jog részét képező indokolási kötelezettségüket. Az indítványozó a bíróságok indokolási kötelezettségére vonatkozó alkotmányos elvek alátámasztása céljából hivatkozott az Alkotmánybíróság több határozatára [9/1992. (I. 30.) AB határozat, 65/1992. (XII. 17.) AB határozat, 6/1998. (III. 11.) AB határozat, 14/2004. (V. 7.) AB határozat, 7/2013. (III. 1.) AB határozat].
- [10] Az indítványozót az Alkotmánybíróság főtítkára hiánypótlásra hívta fel, amelyben tájékoztatta, hogy az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésére csak kivételes esetben alapítható alkotmányjogi panasz, továbbá kérte az indítvány kiegészítését abban a tekintetben, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény hivatkozott rendelkezéseivel.
- [11] 3. Az indítványozó 2017. október 4-én az Alkotmánybírósághoz érkezett beadványában a hiánypótlásnak határidőben eleget tett. Az indítvány-kiegészítésben a bíróságok indokolási kötelezettségére vonatkozó korábbi érveit ismételte meg. A beadvány utalt arra, hogy az Alkotmánybíróság 61/2011. (VII. 13.) AB határozata szerint az Alkotmánybíróság minimum-követelményként elismeri a tisztességes eljárás tekintetében az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EJEB) által kialakított elveket. Az indítványozó hivatkozott az EJEB-nek az Emberi Jogok Európai Egyezménye 6. cikk 1. pontjával összefüggő gyakorlatára, amely a tisztességes tárgyaláshoz való jogot rögzíti, különös tekintettel a Suominen kontra Finnország, (37801/97), 2003. július 1-i ítéletre, amely az bíróságok indokolási kötelezettségét rögzíti. Az indítványozó megismételte álláspontját, amely szerint a támadott ítéletek az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt indokolási kötelezettséget sértik.
- [12] 4. Az Alkotmánybíróság először azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e.
- [13] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az Abtv. 27. §-ára alapozott alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet benyújtani az ügyben első fokon eljáró bírósághoz

címezve. A Kúria Pfv.IV.22.102/2016/5. számú ítéletét az indítványozónak 2017. június 6-án kézbesítették. Az indítványozó alkotmányjogi panaszát 2017. augusztus 7-én adta postára. Tekintettel arra, hogy a határidő utolsó napja munkaszüneti napra esett, így a következő munkanapon, vagyis 2017. augusztus 7-én postázott panasz határidőben benyújtottnak számít.

- [14] 5. Az alkotmányjogi panasz részben eleget tesz az Abtv. 52. § (1), illetve (1b) bekezdésében foglalt, az indítványokkal szemben támasztott követelményeknek, mivel tartalmazza az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést (az Abtv. 27. §); az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [B] cikk (1) bekezdés, XXIV. cikk (1) bekezdés, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdés]. Az indítvány megjelöli a támadott bírósági határozatokat (Pécsi Törvényszék 33.P.20.216/2015/15. számú, a Pécsi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Pf.VI.20.011/2016/5. számú, Kúria Pfv.IV.22.102/2016/5. számú ítéletei) és kifejezett kérelmet terjeszt elő arra nézve, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a felsorolt határozatok alaptörvény-ellenességét és semmisítse meg azokat.
- [15] Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének sérelmével kapcsolatban az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint alkotmányjogi panaszt csak kivételes esetben – a visszaható hatályú jogalkotásra és jogalkalmazásra, valamint a felkészülési idő hiányára alapozva – lehet benyújtani {3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [14]; megerősítve pl.: 3051/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [14]}. Az indítvány az Alaptörvényben biztosított ezen jogok tekintetében nem tartalmaz indokolást, így az Alkotmánybíróság az indítvány ezen elemét érdemben nem vizsgálta.
- [16] Az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslathoz való jog tekintetében alkotmányjogi szempontból értékelhető indokolást nem tartalmaz. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az ilyen indokolás hiánya az érdemi elbírálás akadálya {pl: 3149/2016. (VII. 22.) AB végzés, Indokolás [27]}.
- [17] 6. Az Abtv. 27. § a) pontja értelmében az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozónak az Alaptörvényben biztosított jogát sérti. Az alapul szolgáló büntető ügyben az indítványozó az eljárás alá vont személy volt, így nemcsak az alkotmányjogi panasz benyújtására jogosultnak, hanem egyben érintettnek is tekinthető.
- [18] Az Abtv. 27. § b) pontjában foglaltak szerint a bírói döntéssel szemben alkotmányjogi panasz akkor terjeszthető elő, ha az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette vagy a jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [19] Az Alkotmánybíróság rögzíti, hogy az indítványozó – a felülvizsgálati eljárás folytán – a rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőségeket kimerítette.
- [20] 7. Az Alkotmánybíróság ezután az Abtv. 29. §-ában, az indítvány befogadásához szükséges további feltételek fennállását vizsgálta.
- [21] Az Abtv. 29. §-a alapján az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának feltétele, hogy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30], illetve 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}. A feltételek meglétének vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [22] 7.1. Az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése a közigazgatási hatósági eljárás vonatkozásában fogalmazza meg a tisztességes eljárás követelményét, így a panasszal támadott bírósági határozatok és ezen alaptörvényi rendelkezés között nincs összefüggés. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint ennek következtében a panasznak ez az eleme érdemben nem vizsgálható {pl. 3179/2013. (X. 9.) AB végzés, Indokolás [6], 3122/2017. (V. 30.) AB végzés, Indokolás [12] és 3124/2017. (V. 30.) AB végzés, Indokolás [13]}.
- [23] 7.2. Az indítvány szerint az eljáró bíróság nem tett eleget az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt indokolási kötelezettségének, mert nem tért ki az indítványozó fellebbezésében közölt minden adatra és tényre.
- [24] Az alkotmánybírósági gyakorlat szerint a bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként történő megcáfolásának kötelezettsége, különösen nem az indítványozó

- szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása {3107/2016. (V. 24.) AB határozat, Indokolás [38]; 30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [89]}.
- [25] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló polgári perben hozott ítéletben az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy a transzparenst az önkormányzat közterület-felügyelői foglalták le, de az indítványozó a rendőrség ellen indította a pert, akit a visszaszolgáltatással kapcsolatosan semmilyen mulasztás nem terhelte. Ennek következtében az alperesi magatartás kapcsán a véleménynyilvánításhoz, továbbá az emberi méltósághoz való jogok sérelme értelmezhetetlen (elsőfokú ítélet 6. oldal 6. bekezdés). A másodfokú bíróság ezt az indokolást kiegészítette azzal, hogy az indítványozónak – az alperesi mulasztás hiányában – nemcsak a személyiségi jogsértés miatti, de a közigazgatási jogkörben okozott kár iránti igénye is alaptalan. A másodfokú bíróság szerint a perben ugyanis azt kellett vizsgálni, hogy a molinó visszaadására irányuló kötelezettség terhelte-e az alperes rendőröket. Tekintettel arra, hogy a molinót a közterület-felügyelők vették el az indítványozótól, továbbá a rendőrök nem bántak az indítványozóval lealacsonyító módon, így az alperesként perbe vont rendőrök tekintetében sem személyiségi jogsértést, sem pedig a közigazgatási jogkörben elkövetett mulasztást nem állapíthatott meg a bíróság (másodfokú ítélet 9. oldal 2–5. bekezdések). A Kúria ítéletének indokolása rögzítette, hogy a másodfokú bíróság ítéletében foglalt ezen kiegészítés nem valósít meg az ügy érdemére kiható eljárási szabálysértést, mivel az alperes mulasztást nem követett el.
- [26] A Kúria kifejezetten foglalkozott továbbá azzal az önkormányzati jegyzőkönyvvel is, amellyel az indítványozó az alperesi magatartás jogellenességét bizonyítani kívánta. A Kúria ítéletének indokolása szerint a jegyzőkönyv tartalmának a figyelembe vétele szükségtelen volt a tényállás megállapításához {a Kúria ítélete, Indokolás [13]}.
- [27] Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint mindezek alapján megállapítható, hogy az eljáró bíróságok ítéleteikben az ügy eldöntése szempontjából releváns minden indokról számot adtak. Az Alkotmánybíróság mindezek alapján megállapította, hogy az indítványban foglaltak nem tartalmaznak olyan indokot, amely az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt alapjogra tekintettel a támadott határozat érdemére kiható alaptörvényellenességet vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vetne fel. A kifejtett indokok alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdésének a) és h) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2018. március 27.

Dr. Czine Ágnes s. k.,
tanácsvezető,
előadó alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1631/2017.

